Μεγάλοι άγνωστοι Χαλκιδαίοι.

Ρόκκος Δ. Χοϊδάς

Η αληθινή ιστορία του Ρόκκου.

(3 Μαίου 1830 Ναύπλιο – 5 Μαίου 1890 Χαλκίδα)

Φωτογραφία από Κοσμόπολις Ποικίλη Στοά.

Πρόλογος.

Ρόκκος Χοϊδάς .

Αν μπορούσα να χαρακτηρίσω με λίγες λέξεις αυτόν τον άνδρα θα έλεγα ότι ήταν ένας ιππότης της εποχής του, μιας εποχής που γεννούσε ιππότες, μιας Χαλκίδας που στην ανάγκη υιοθετούσε ιππότες. Ήταν ένας υποστηρικτής του δικαίου σε τέτοιο βαθμό που κυριολεκτικά χάριν αυτού πέταγε καριέρες και παχυλούς μισθούς που λίγοι έως ελάχιστοι μπορούσαν να αποκτήσουν. Χάριν αυτού του δικαίου θα μπορούσε να πει κανείς πέταξε και την ίδια τη ζωή του στα μπουντρούμια μιας φυλακής. Είναι αλήθεια ότι εύκολα θα μπορούσε κάποιος να βγάλει αυτό το συμπέρασμα αλλά προσωπικά πιστεύω πως δεν την πέταξε αλλά την οδήγησε στα μπουντρούμια των Ειρκτών που ήταν η πύλη για να μείνει το όνομα του στη λέσχη των αθανάτων.

Βλέπω σε δημοσιεύματα που αφορούν την βιογραφία του Ρόκκου Χοϊδά να χαρακτηρίζεται σοσιαλιστής, επαναστάτης και διάφορες άλλες μεταεμφυλιοπολεμικές ντροπιαστικές ταμπέλες της δικής μας εποχής που μόνο μειώνουν αυτόν τον άνδρα. Φυσικά δεν είναι τα μοναδικά λάθη που γράφουν γι αυτόν. Η αλήθεια είναι πολύ διαφορετική και πολύ πιο ρομαντική απ ότι θα περίμενε κάποιος που θα ήθελε να εκμεταλλευτεί την ιστορία του Ρόκκου για να ικανοποιήσει τα δικά του ευτελή πολιτικά κίνητρα.

Δεν ήταν εναντίον της μοναρχίας ο Ρόκκος. Ήταν εναντίον όλων αυτών που έβαζαν το προσωπικό τους συμφέρον πάνω από τα συμφέροντα της πατρίδας μας. Στα πρώτα του βήματα σαν εισαγγελέας και μάλιστα στην Χαλκίδα δέχτηκε την εσχάτη των ποινών, την απόλυση από το δικαστικό σώμα γιατί δεν έκανε το χατίρι ενός Νομάρχη που ήθελε κάποιος τιμωρημένος με φυλάκιση βαθύπλουτος Χαλκιδαίος να εκτίσει την ποινή του στο σπίτι του και όχι στην φυλακή.

Κακώς χαρακτηρίζουν αντιβασιλικό τον Ρόκκο την στιγμή που υπήρξε κόκκινο πανί και πολέμιος των πολιτικών και απολάμβανε την εκτίμηση του βασιλιά του οποίου μάλιστα ήταν προσωπικός φίλος. Οι πολιτικοί τον είχαν εξοντώσει κατά την διάρκεια της δικαστικής του καριέρας και αυτό γιατί δεν έκανε τα χατίρια του κάθε βουλευτή. Και αν όλα αυτά ακούγονται περίεργα δεν έχω παρα να θυμίσω ότι το 1875 ήρθε σε μονομαχία με τα όπλα με τον Βουλευτή Μεσολογγίου Στάικο γιατί ο

τελευταίος εξύβρισε τον λαό που διαδήλωνε εναντίον της κυβέρνησης Βούλγαρη και αυτό δεν το ανέχτηκε ο δικηγόρος[1] Ρόκκος Χοϊδάς. Εδώ είναι και το πρώτο λάθος των δημοσιευμένων πληροφοριών στην Βικιπαίδεια που αναφέρει σαν εισαγγελέα εφετών τον Ρόκκο, κάτι που δεν ισχύει αφού είχε παραιτηθεί εθελουσίως από αυτή την θέση το 1874 για να μπορεί να εκφράζεται ελεύθερα σαν έναν απλός δικηγόρος των Αθηνών. Αλλά ας πάρουμε τα πράγματα από την αρχή και θα πρέπει να σας ενημερώσω ότι δεν έχω ασχοληθεί τόσο με τις πολιτικές θέσεις που πρέσβευε ο Ρόκκος Χοϊδάς όσο με την περιπετειώδη και ίσως τραγική πορεία της ζωής του που όμως όσο καιρό ασχολήθηκα μαζί του ομολογώ ότι με καταγοήτευσε. Με γοήτευσε επίσης το γεγονός ότι ενώ το όνομα του μνημονεύεται σε σχολεία, σε πανεπιστημιακές διαλέξεις, σε διάφορα ιστορικά σεμινάρια αλλά και σε ανόητες καπηλεύσεις αριστερών προτύπων, τελείως τυχαία και γιατί όχι εύκολα θα έλεγα, στην έρευνα μου ανακάλυψα έναν ρομαντικό φιλόσοφο Ρόκκο Χοϊδά που μάλλον ήταν πολύ οξύθυμος και παρορμητικός αλλά χωρίς καμία αμφιβολία ένας σπουδαίος άνδρας αγωνιστής του δικαίου και μόνο αυτού, χωρίς παρωπίδες και δεσμεύσεις.

Με λίγα και απλά λόγια ό Ρόκκος έκανε αυτό που του υπαγόρευε η συνείδηση του και η καρδιά του. Αυτές οι φωνές της συνείδησης του και των πιστεύω του, αυτός ο παρορμητισμός του και η κακή εκτίμηση του πως θα τα καταφέρει τελικά να αλλάξει τον κόσμο τον έφεραν αντιμέτωπο με τον φίλο του, τον Βασιλιά της Ελλάδας που με τη σειρά του τον έστειλε στις χειρότερες φυλακές της Ευρώπης. Στα μπουντρούμια των Ειρκτών της Χαλκίδας. Και αν όλα αυτά δεν είναι αρκετά για να σας πείσουν ότι δεν ήταν πολέμιος μόνο της μοναρχίας αλλά γενικά των ιδιοτελών πολιτικών της χώρας, θα ξεκινήσω με ένα μικρό απόκομμα της εφημερίδας «ΕΥΒΟΪΚΟΣ ΚΗΡΥΞ» που ανήκε στον βουλευτή της Χαλκίδας Αυγερινό Αβέρωφ και αντιμαχόταν τον Χοϊδά όσο κανένας άλλος.

10/2/1872 Εφημερίς ΕΥΒΟΪΚΟΣ ΚΗΡΥΞ. Αναφέρεται στον αντιεισαγγελέα εφετών της Αθήνας Ρόκκο Χοϊδά σε μια δικαστική υπόθεση στα δικαστήρια της Χαλκίδας που δημοσίως εξέφραζε την άποψη του για τους πολιτικούς.

---

[1] Πηγή της πληροφορίας για την μονομαχία αυτή είναι από την σελίδα της Βικιπαίδειας επειδή δεν έχουν σωθεί τα φύλλα των Χαλκιδαϊκών εφημερίδων εκείνης της εποχής.

Ἀνεβλήθησαν δὲ αἱ λοιπαὶ 14, ἐξ ὧν τινὲς μὲν ἀνεβλήθησαν δι' ἄλλην σύνοδον ἕνεκα τοῦ ἀνεφίκτου τῆς προσελεύσεως τῶν μαρτύρων κατὰ τὴν παροῦσαν σύνοδον, αἱ δὲ λοιπαὶ διὰ τὴν παροῦσαν σύνοδον, ἀλλὰ δὲν εἰσήχθησαν ὑπὸ τοῦ ἀντισαγγελέως τῶν Ἐρετῶν κ. Χοϊδᾶ, διότι ἐφοβεῖτο ὡς ἔλεγε τὰς ἐνεργείας τῶν αἰσχρῶν πολιτικῶν!

Και αν ακόμα δεν έχετε πειστεί ότι είναι πολλά τα λάθη που αφορούν την ζωή του και (θα επαναλάβω) καπηλεύονται από διάφορες πολιτικές παρατάξεις που ψάχνουν να βρουν ήρωες, να σας ενημερώσω ότι στην έρευνα μου ο Ρόκκος Χοϊδάς ούτε αυτοκτόνησε ούτε πέθανε στην φυλακή αν και πράγματι αρνήθηκε την χάρη που του πρόσφερε η κυβέρνηση, αλλά στο σπίτι του δίπλα στου φίλους του, δικηγόρο και δημοσιογράφο Χρήστο Τραπεζούντιο, τον πολιτικό και Ακαδημαϊκό Θεόδωρο Φλογαΐτη, δίπλα στην κόρη του την Πηνελόπη που λίγες μέρες πρίν πάντρεψε με τον Χαλκιδαίο δικηγόρο Νίκο Αποστολίδη, ο βουλευτής της Χαλκίδας και μετέπειτα πρωθυπουργός της Ελλάδας Νίκος Καλογερόπουλος.

Μέσα από άρθρα εφημερίδων της Χαλκίδας αλλά και των Αθηνών θα δούμε τη σχέση του Ρόκκου Χοϊδά με την Χαλκίδα. Ο κύριος όγκος των πληροφοριών όμως είναι από την εφημερίδα της Χαλκίδας "Εύριπος" που ο Ρόκκος αρθρογραφούσε κατά καιρούς σε αυτήν. Αυτή η εφημερίδα θα μπορούσε να χαρακτηριστεί ακόμα και φιλοβασιλική και μάλιστα συντηρητική σε μεγάλο βαθμό, με αδιαμφισβήτητη όμως εγκυρότητα που ομολογείται από όλους τους σοβαρούς ερευνητές. Αν με τα όσα γνώριζα μέχρι σήμερα για τον Χοϊδά μου έλεγε κάποιος ότι είχε καλές σχέσεις με την ΕΥΡΙΠΟΣ δεν θα τον πίστευα. Και όμως η εφημερίδα όχι μόνο συμπαθούσε αλλά θαύμαζε τον Χοϊδά και ο εκδότης της ήταν από τους αγαπημένους του φίλους. Τον εξυμνούσε σαν ρήτορα, σαν πολιτικό και για να μη μακρηγορώ τον θεωρούσε πολιτικό με αγνές αξίες και φιλόσοφο ισάξιο των αρχαίων προγόνων μας.

Ευχαριστώ.

Για να μη γίνει κουραστική η ανάγνωση να ενημερώσω ότι όσα άρθρα αφορούν την εφημερίδα ΕΥΡΙΠΟΣ από την οποία είναι και ο κύριος όγκος των πληροφοριών μου δεν θα κάνω αναφορά στο όνομα της. Το αντίθετο θα ισχύει για όλες τις άλλες εφημερίδες ή βιβλιοθήκες. Επίσης θα πρέπει να πω ότι στις αρχικές δημοσιεύσεις των εφημερίδων γι αυτόν δεν αναφέρεται σαν Ρόκκος αλλά με το πραγματικό του όνομα Χαράλαμπος. Στη συνέχεια θα τον δούμε σαν "ο φίλος μας ο Ρόκκος Χοϊδάς."

Χαλκίδα 1868.

Εκείνη την εποχή οι δημόσιοι υπάλληλοι δεν ήταν μόνιμοι και για όσους σήμερα φωνάζουν να αρθεί αυτή η μονιμότητα θα έπρεπε να γνωρίζουν ότι πρίν την μονιμοποίηση κάθε βουλευτής είχε το δικαίωμα μετα την εκλογή του να μεταθέσει όπου αυτός ήθελε τον κάθε υπάλληλο και το χειρότερο, να τον απολύσει για να βάλει τους ψηφοφόρους του. Έτσι κατέληξε και στην πόλη μας ο Ρόκκος Χοϊδάς που για πρώτη φορά ήρθε σαν εισαγγελέας την 6^{η} Ιανουαρίου του 1868 από την Σύρο, αντικαθιστώντας τον εισαγγελέα Ιωάννη Διοβουνιώτη που μετατέθηκε στην Πάτρα σαν αντιεισαγγελέας εφετών.

— Ἀντὶ τοῦ ἐνταῦθα Εἰσαγγελέως Κ. Ἰωάν. Διοβουνιώτου, μετατεθέντος εἰς Πάτρας ὡς ἀντεισαγγελέως τῶν Ἐφετῶν, μετετέθη ἐνταῦθα ὁ παρὰ τοῖς ἐν Σύρῳ πρωτοδίκαις Εἰσαγγελεὺς Κ. Χαράλαμπος Χοϊδᾶς, ὅστις καὶ ἀφίχθη ἀπὸ τῆς χθὲς εἰς τὴν θέσιν του.

Η θέση του εισαγγελέα στην πόλη είναι από τις πιο σημαντικές για την τοπική κοινωνία και φυσικό είναι να κάνει γνωριμίες με την υψηλή κοινωνική τάξη της πόλης. Η οικογένεια του βαθύπλουτου γιατρού Κώστα Καφετζόγλου που πρόσφατα είχε πεθάνει, ανήκει εκεί και δεν αργεί να ερωτευτεί την πανέμορφη κόρη του την Πηνελόπη. Εδώ υπάρχει κάτι το αξιοπερίεργο γιατί μόλις ένα μήνα μετά την άφιξη του τον βρίσκουμε να παντρεύεται με την Πηνελόπη. Ίσως να ήταν τόσο κεραυνοβόλος ο έρωτας ή να επισκεπτόταν και στο παρελθόν την Χαλκίδα, κάτι που δεν βρήκα στην έρευνα μου. Ο γάμος λοιπόν γίνεται στις 10 Φεβρουαρίου του ιδίου έτους και ο ΕΥΡΙΠΟΣ το ανακοινώνει στις 17/2/1868.

— Τὸ παρελθὸν Σάββατον ἐτελέσθησαν οἱ γάμοι τοῦ ἐνταῦθα εἰσαγγελέως κ. Χαραλ. Χοϊδᾶ μετὰ τῆς ἐναρέτου καὶ πολλαῖς χάρισι πεπροικισμένης νεάνιδος Πηνελόπης Κ. Καφφετζόγλου. Παράνυμφος ἦν ἡ κ. Ζωή, σύζυγος τοῦ ταγματάρχου κ. Θωμᾶ Χρήστου. Τοὺς δὲ γάμους ηὐλόγησεν ὁ Σεβ. ἀρχιερεύς· εὐχόμεθα τοῖς νεονύμφοις εὐζωΐαν καὶ μακροβιότητα.

Όπως δείχνουν τα πράγματα ένα λαμπρό και ευτυχισμένο μέλλον περιμένει το ζευγάρι αφού και πλούσια είναι η νύφη και μορφωμένος με πολύ καλή δουλειά ο γαμπρός. Το σπίτι τους, ένα αρχοντικό νεοκλασικό στην περιοχή του αγίου Δημητρίου γεμίζει χαμόγελα όταν η Πηνελόπη ανακοινώνει πως είναι έγκυος. Από τον γάμο και μετά τα ίχνη του Χοϊδά χάνονται από τα δημοσιεύματα των εφημερίδων και προς στιγμή πίστεψα ότι θα τα ξαναβρώ όταν αποφασίσει να γίνει πολιτικός ή όταν τον μεταφέρουν στις φυλακές της Χαλκίδας λόγω του άρθρου του στην εφημερίδα Ραμπαγάς. Πίστεψα επίσης ότι μπορεί να ζει μια ήσυχη ζωή δίπλα στην Πηνελόπη του ασχολούμενος με τη δουλειά του και τις ανάγκες τις οικογένειας όπως κάνει κάθε άνθρωπος. Τίποτα απ όλα αυτά. Δυστυχώς ή μοίρα του Ρόκκου έχει ήδη δείξει τα δόντια της με δύο απανωτά χτυπήματα που θα ξεκινήσω να σας τα εξιστορώ από το τελευταίο.

Στις 15 Μαρτίου του 1869 ο Εύριπος δημοσιεύει τον διορισμό του απολυθέντα προ ενός έτους Ρόκκου Χοϊδά στην εισαγγελία της Κεφαλονιάς. Μάλιστα η εφημερίδα φτάνει στο σημείο να επαινεί την πράξη ελέους της κυβέρνησης προς τον αναξιοπαθούντα άνεργο αλλά τίμιο και ικανό υπάλληλο. Από τις ημερομηνίες εύκολα συμπεραίνει κανείς ότι σχεδόν αμέσως μετά τον γάμο του απολύθηκε από το δικαστικό σώμα.

— Ὁ πρὸ ἑνὸς ἔτους καὶ ἐπέκεινα παυθεὶς Εἰσαγγελεὺς Κ. Χ. Χοϊδᾶς, διωρίσθη αὖθις τοιοῦτος εἰς Κεφαλληνίαν, ὁ κ. Ὑπουργὸς διὰ τοῦ τοιούτου διορισμοῦ ὁμολογουμένως ἐδικαίωσεν ἀναξιοπαθοῦντα τίμιον καὶ ἱκανὸν ὑπάλληλον.

Το γιατί απολύθηκε από το δικαστικό σώμα αμέσως μετά την μετάθεση του στην Χαλκίδα μάλλον το εντόπισα και θα σας το παρουσιάσω αφού πρώτα δούμε το δεύτερο και ιδιαίτερα τραγικό περιστατικό που επιφύλασσε η μοίρα στον γεμάτο όνειρα και στόχους νεαρό δικαστικό.

Δέκα μήνες μετά τον γάμο τους η Πηνελόπη ενώ είναι έγκυος αρρωσταίνει και στις 14 Δεκεμβρίου του 1868 δημοσιεύεται ο θάνατος της. Ο αγαπημένος φίλος του Ρόκκου και επίσης δεινός ρήτορας Θεόδωρος Φλογαΐτης [2] θα εκφωνήσει ιδιαίτερα συγκινητικό επικήδειο λόγο για την Πηνελόπη που μπορεί να διαβάσει κανείς στην εφημερίδα Εύριπος στο ίδιο φύλλο. (14/12/1868 αρ φ 178)

— Τοῦ θανάτων ἡ εἱμαρμένη δὲν ἐκόπασεν εἰσέτι τὴν ὁρμὴν αὐτῆς. Παρὰ τοσούτους ἄλλους θανάτους, συμβάντας ἀπό τινος καιροῦ ἐν τῇ πόλει ἡμῶν, ἄλλος θάνατος προχθὲς συνεκίνησε τὴν Χαλκιδικὴν κοινωνίαν. Ἡ Πηνελόπη Χ. Χοϊδᾶ, κόρη τοῦ μακαρίτου Κ. Καρετζόγλου, ἀσθενήσασα κατὰ τὴν λοχείαν, ἀπέθανε τὴν προλαβοῦσαν Δευτέραν, ἐν τῷ ἄνθει τῆς ἡλικίας αὐτῆς, καταλιποῦσα ἀπαρηγόρητον τὴν γηραιὰν αὐτῆς μητέρα, ἥτις τοσαῦτα πικρὰ ποτήρια ἔχει πίει ἄχρι τοῦδε καὶ τὸν νεόγαμον αὐτῆς σύζυγον Χ. Χοϊδᾶ, ὃν πρὸ δέκα μόλις μηνῶν εἶχε συζευχθῇ. Ἡ κηδεία αὐτῆς ἐτελέσθη αὐθημερόν, συγκινήσασα τὸ ἀκολουθῆσαν αὐτὴν πολυπληθὲς πλῆθος. Ἐν δὲ τῷ τάφῳ ὁ κ. Θεοδ. Φλογαΐτης, φίλος στενὸς τοῦ συζύγου τῆς ἀποθανούσης εἶπεν ὀλίγας λέξεις διὰ φωνῆς συγκινητικωτάτης, τὰς ὁποίας καταχωρίζομεν κατωτέρω.

Στο ξεκίνημα της ζωής του λοιπόν ο Ρόκκος έχει να αντιμετωπίσει μια κοινωνία που από πολύ νωρίς φαίνεται να κερδίζει την συμπάθεια της, ένα πολιτικό κατεστημένο που θα τον πολεμήσει τόσο σκληρά που κάποια στιγμή θα τον εξοντώσει κυριολεκτικά και μια προσωπική οικογενειακή ζωή που τελειώνει πρίν σχεδόν αρχίσει με τον χειρότερο

[2] Θεόδωρος Φλογαΐτης. Θα αποτελέσει και αυτός στο σύντομο μέλλον, συνέχεια των δημοσιευμάτων μου για του Μεγάλους άγνωστους Χαλκιδαίους.

τρόπο ή σχεδόν τον χειρότερο γιατί μπορεί η Πηνελόπη να πέθανε στη γέννα το κοριτσάκι της όμως έζησε. Το κοριτσάκι που προς τιμή της μητέρας της θα ονομάσει Πηνελόπη ο Ρόκκος.

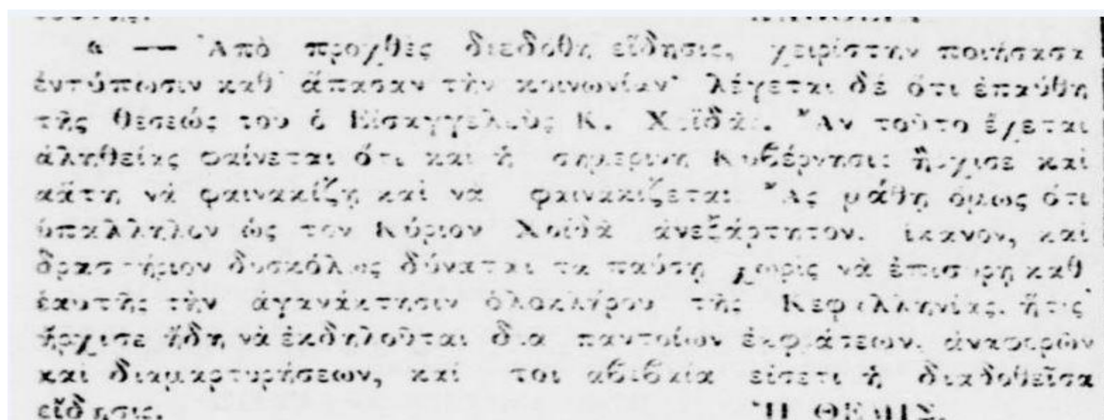
Στην αναζήτηση μου για ποιο λόγο τον έπαψαν από εισαγγελέα πριν προλάβει να πατήσει το πόδι του στην Χαλκίδα βρήκα στις 22 Νοεμβρίου του 1869 ένα άρθρο που αναφερόταν σε μια διαμάχη του με τον Νομάρχη της Εύβοιας. Η διαμάχη αυτή είχε να κάνει με έναν προύχοντα Χαλκιδαίο που είχε καταδικαστεί με μόλις τριήμερη φυλάκιση και ο Νομάρχης επέμεινε να την εκτίσει στο σπίτι του λόγω προβλημάτων υγείας που υποστήριζε ότι αντιμετώπιζε ο καταδικασθείς. Ο Ρόκκος επέμενε ότι έπρεπε να εκτίσει την ποινή του στην φυλακή και όπως είναι λογικό ακόμα και στις μέρες μας υπήρξε επέμβαση εκ των άνωθεν. Από την εμπειρία μου στη έρευνα εκείνης της εποχής πιστεύω ότι αυτή ήταν και η αιτία που παύθηκε από εισαγγελέας. Δείτε το άρθρο και βγάλτε το δικά σας συμπέρασμα.

— Ἐνθυμούμεθα ὅτι ἄλλοτε προὔχων τις συμπολίτης μας εἶχε καταδικασθῇ εἰς τριήμερον φυλάκισιν, μὴ δυνάμενος δὲ νὰ ἐκτίσῃ τὴν ποινήν του, λόγῳ ἀσθενείας, ἔμεινεν οἰκουρῶν· ὡς ἐκ τούτου ὁ τότε Εἰσαγγελεὺς κ. Χαϊδᾶς, ἐπιμένων νὰ μεταχθῇ ὁ καταδικασθεὶς εἰς τὰς φυλακὰς, πρὸς ἐκπλήρωσιν τοῦ νόμου, ἦλθον εἰς τόσην διαμάχην μετὰ τοῦ τότε νομαρχεύοντος κ. Κρομύδα, ἀντιτείνοντος εἰς τὴν ὑπὲρ τοῦ νόμου ἀπαίτησιν τοῦ Εἰσαγγελέως, ὥστε μέγας πάταγος καὶ θόρυβος ἠγέρθη καὶ ἔγγραφα οὐκ ὀλίγα μεταξὺ τῶν ἀρχῶν τούτων καὶ τοῦ ὑπουργείου διηλλάγησαν· σήμερον χαίρομεν βλέποντες ὅτι ὅτε κ. Νομάρχης καὶ ὁ κ. Εἰσαγγελεὺς ὁμοφωνοῦντες, πρὸς κοινὸν σκάνδαλον, καὶ ἀληθῆ τοῦ νόμου περιφρόνησιν, ἀφῆκαν πάντη ἐλεύθερον ἄνθρωπον καταδικασθέντα εἰς δεκαήμερον φυλάκισιν διὰ σοβαρὰν πρᾶξιν, διότι τυγχάνει προστατευόμενος ἰσχυροῦ τινὸς τῆς ἡμέρας. Πεποιθότες ὅτι μᾶς ἐννοοῦσιν ἀρκούμεθα σήμερον εἰς τὰ ὀλίγα ταῦτα.

Και όπως φαίνεται αν αληθεύει η πληροφορία το κακό δεν έχει τέλος. Δύο μόλις μήνες μετά τον διορισμό του σαν εισαγγελέα στη Κεφαλονιά ο Εύριπος αναδημοσιεύει άρθρο της Κεφαλλονίτικης εφημερίδας ΘΕΜΙΣ στο οποίο γίνεται αναφορά για φήμες που θέλουν να απολύεται για

ακόμα μία φορά από τη νέα κυβέρνηση που εξαπατεί τον λαό. Επίσης ενημερώνει ότι αν αληθεύει αυτή η πληροφορία ο λαός της Κεφαλονιάς θα ξεσηκωθεί και δεν θα το αφήσει να περάσει έτσι αυτό.

31/5/1869 Αναδημοσιευμένο άρθρο της ΘΕΜΙΣ στον ΕΥΡΙΠΟ.

α — Ἀπὸ προχθὲς διεδόθη εἴδησις, χειρίστην ποιήσασα ἐντύπωσιν καθ' ἅπασαν τὴν κοινωνίαν· λέγεται δὲ ὅτι ἐπαύθη τῆς θέσεώς του ὁ Εἰσαγγελεὺς Κ. Χοϊδᾶς. Ἂν τοῦτο ἔχεται ἀληθείας φαίνεται ὅτι καὶ ἡ σημερινὴ Κυβέρνησις ἤρχισε καὶ αὐτὴ νὰ φαινακίζῃ καὶ νὰ φαινακίζεται. Ἂς μάθῃ ὅμως ὅτι ὑπάλληλον ὡς τὸν Κύριον Χοϊδᾶ ἀνεξάρτητον, ἱκανόν, καὶ δραστήριον δυσκόλως δύναται νὰ παύσῃ χωρὶς νὰ ἐπισύρῃ καθ' ἑαυτῆς τὴν ἀγανάκτησιν ὁλοκλήρου τῆς Κεφαλληνίας, ἥτις ἤρχισε ἤδη νὰ ἐκδηλοῦται διὰ παντοίων ἐκφράσεων, ἀναφορῶν καὶ διαμαρτυρήσεων, καίτοι ἀβέβαια εἰσέτι ἡ διαδοθεῖσα εἴδησις.

Ἡ ΘΕΜΙΣ.

Δυστυχώς δεν βρήκα πληροφορίες που να επαληθεύουν ή να διαψεύδουν αυτή την πληροφορία της ΘΕΜΙΣ αλλά δεν έχει σημασία γιατί στη συνέχεια θα δούμε τη πορεία της ζωής του Ρόκκου να αλλάζει δραματικά προς το καλύτερο. Το συμπέρασμα που βγαίνει από τα παραπάνω άρθρα είναι ότι παρά τον εκρηκτικό του χαρακτήρα που στη συνέχεια θα δούμε να περιγράφεται ακόμα και ως γραφικός από τους πολέμιους του πολιτικούς, παρά το γεγονός ότι είναι ένας ιδιαίτερα σκληρός εισαγγελέας και παρά την εμφανέστατη έπαρση του απέναντι σε όλους και σε όλα, κερδίζει την αγάπη του κόσμου. Κυριολεκτικά κερδίζει τους πάντες, ακόμα και αυτούς που δεν συμφωνούν μαζί του και όλα αυτά νομίζω ότι οφείλονται σε κάτι ξεχωριστό που είχε σε σχέση με όλους τους υπόλοιπους. Νομίζω ότι αυτό το ξεχωριστό λεγόταν «ικανότητα και ανιδιοτέλεια» κάτι που ο κόσμος δεν είχε βρει σε κανέναν μέχρι τότε.

Μετα από λίγους μήνες από αυτό το δημοσίευμα θα τον βρούμε να εισαγγελεύει στον Σύρο(3/1/1870 Εύριπος) και να αποσπάται προσωρινά στην Χαλκίδα λόγω έλλειψης εισαγγελέα όπου διθυραμβικά δημοσιεύματα συνοδεύουν την έλευση του.

10/1/1870 Εύριπος.

— Ὁ πρὸ μικροῦ ἐν ἀδείᾳ ἐνταῦθα εὑρισκόμενος εἰσαγγελεὺς τῶν ἐν Σύρῳ Πρωτοδικῶν Κ. Χ. Χοϊδᾶς διωρίσθη ὑπὸ τοῦ παρ' ἐφέταις Εἰσαγγελέως ὑποκατάστατος παρὰ τῷ ἐνταῦθα Κακουργοδικείῳ Εἰσαγγελεύς. Τὸ Κακουργοδικεῖον ἀπὸ τῆς ἀναχωρήσεως τοῦ Κ. Σπυροπούλου ἔμενεν ἄνευ Εἰσαγγελέως καὶ ἡ ὑπηρεσία ἐξετελεῖτο παρὰ δικηγόρων ἐκπληρούντων χρέη Εἰσαγγελέως εἰς διαφόρους δίκας· ὁ Κ. Εἰσαγγελεὺς τῶν ἐφετῶν ἄριστα ἔπραξε διωρίσας ἀναπληρωτὴν αὐτοῦ ἄνδρα διακρινόμενον ἐπὶ ἱκανότητι, ἄκρᾳ ἀμεροληψίᾳ καὶ τιμιότητι, ἀπαιτούμενα προσόντα διὰ τὴν μετ' εὐθύτητος καὶ δικαιοσύνης ἐκπλήρωσιν τοιούτων ὑψηλῶν καθηκόντων.

Θα τον βρούμε επίσης να προάγεται σε αντιεισαγγελέα Εφετών στην Πάτρα (12/9/1870) και στη συνέχεια σε αντιεισαγγελέα Εφετών στη Αθήνα (27/2/1871). Από αυτή τη θέση θα αναλάβει μεγάλες δικαστικές υποθέσεις που θα εντυπωσιάσουν οι αμερόληπτες αποφάσεις του σε τέτοιο βαθμό που η εφημερίδα της Χαλκίδας Ευβοϊκός Κήρυξ, φερέφωνο του μεγαλοτσιφλικά και βουλευτή της Χαλκίδας Α. Αβέρωφ, θα ξεσπάσει εναντίον του με έναν πόλεμο λάσπης και χυδαιότητας αναγκάζοντας το σύνολο σχεδόν του Αθηναϊκού τύπου και φυσικά του Ευρίπου να καταφερθούν με όχι κολακευτικά λόγια εναντίον αυτής και του Αβέρωφ. Ας δούμε ένα απόσπασμα του Ευβοϊκού κήρυκα που μπορείτε να διαβάσετε ολόκληρο στο φύλλο του με αριθμό 5 και ημερομηνία 10/21872.

εἱρκτήν. Ὁ κ. Ἀντεισαγγελεὺς τῶν Ἐφετῶν, ἀδημονεῖ, διαμαρτύρεται καὶ κατὰ τῆς ἀποφάσεως ταύτης τῶν Συνέδρων, καὶ ἐξέρχεται τοῦ δικαστηρίου ἐξυβρίζων, καὶ Ἐνόρκους, καὶ Συνέδρους, καὶ Δικηγόρους, ἔν τε τοῖς καφφενείοις καὶ ἐν ταῖς ἀγοραῖς. Ὁσάκις ὅμως δὲν ἐκορέννυτο ἐκ τῶν ὕβρεων, κατέφευγε καὶ εἰς μονομαχίας· ὡς ἐν παραδείγματι, πανηγυρικῶς ἐπροκάλεσεν εἰς μονομαχίαν τὸν δικηγόρον κ. Στεφανίδην, διότι ὡς συνήγορος ἐζήτησε τὴν ἐξαίρεσίν του ἐν τῇ δίκῃ τῶν κατηγορουμένων ἐπὶ τῇ αἰχμαλωσίᾳ τοῦ συγγάμβρου του κυρ. Φίλωνος . . . . , καὶ διὰ τὰς ἐν τῷ ἀκροατηρίῳ ἀγορεύσεις του, ἀφ' οὗ προηγουμένως λίαν ἀπρεπκῶς τὸν ἐξύβρισεν ὁ κύριος Χοϊδᾶς! καὶ ἔπραξε τῳόντι ὡς ἠθικὸς καί τίμιος, φιλόνομος καὶ φιλελεύθερος Ἀντεισαγγελεὺς τῶν Ἐφετῶν! Ταῦτα δὲ πάντα

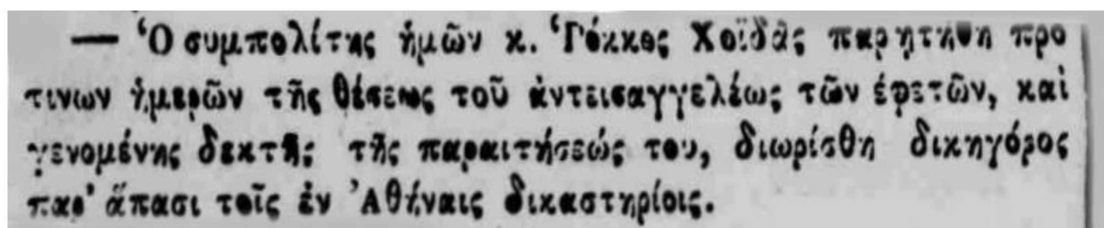
Τώρα για να είμαι ειλικρινής ο Ρόκκος Χοϊδάς εύκολα κατέφευγε σε μονομαχίες με τα όπλα κάτι που ναι μέν τον έκανε να φαίνεται γραφικός αλλά για τον κόσμο έμοιαζε σαν ένας (ας μου επιτραπεί ο χαρακτηρισμός) **Zorro**. Είχε απηυδήσει ο κόσμος από την αδικία που έβλεπε με τα ίδια του τα μάτια και την ένοιωθε στο πετσί του. Έβλεπε να ξεφυτρώνουν επαύλεις παλάτια που ανήκαν στους βουλευτές και αυτός να ζει σε παράγκες και να τρέφεται με κριθαρένιο αζύμωτο ψωμί. Έβλεπε να δέρνεται ανηλεώς μπροστά από τα εκλογικά κέντρα από τους τσιφλικάδες βουλευτές γιατί θα ψήφιζε εναντίον τους. Έβλεπε να δικαιώνεται το άδικο με συνοπτικές διαδικασίες και να μη βλέπει κυριολεκτικά άσπρη μέρα. Έβλεπε τόσα πολλά που είχε ανάγκη από έναν τιμωρό της αδικίας. Δεν ήταν αντιμοναρχικός ο Ρόκκος Χοϊδάς, ήταν αντί γενικώς των ιδιοτελών πολιτικών ή της πολιτικής και πολύ εύκολα θα ήταν υπέρ τους αν δεν είχαν αυτή την ιδιοτέλεια. Αυτός ήταν ο Ρόκκος Χοϊδάς και γι αυτό λατρεύτηκε όσο ελάχιστοι από όλες τις πολιτικές μερίδες του λαού ή πιο σωστά από όλον τον απλό λαό.

Στις 9 Σεπτεμβρίου του 1872 ο αντιεισαγγελέας εφετών της Αθήνας Ρόκκος Χοϊδάς στέλνεται στην Φθιώτιδα που μαστίζεται από του ληστές και τις ληστείες. Εκεί η συκοφαντία εναντίον του θα πάρει ομηρικές διαστάσεις και θα πείσει ακόμα και τις Αθηναϊκές εφημερίδες ότι κάτι δεν πάει καλά με αυτόν τον εισαγγελέα. Πολύ γρήγορα και χάριν του πείσματος που διέθετε ο Ρόκκος θα αποδειχθεί η συκοφαντία και θα καθαρίσει σε μεγάλο βαθμό η παρανομία σε εκείνη την επαρχία αναγκάζοντας όλον τον τύπο να τον εκθειάζει για την ικανότητα του.

Όλο αυτό το διάστημα ο Ρόκκος εκτός από υπηρεσιακούς λόγους επισκέπτεται συχνά την Χαλκίδα κάνοντας μνημόσυνα για την αγαπημένη του Πηνελόπη που έχασε αλλά περισσότερο για την νέα του αγάπη που Πηνελόπη λένε και αυτήν και δεν είναι άλλη από την κόρη του που μένει με την γιαγιά της. Η κόρη του στη συνέχεια θα είναι και η αιτία που οι τελευταίες, όμορφες στιγμής της ζωής του θα οφείλονται σε αυτήν.

Στις 3 Ιουλίου του 1874 και ενώ έχει φτάσει σχεδόν στην κορυφή του δικαστικού κλάδου, ο αδέσμευτος και απρόβλεπτος Ρόκκος τινάζει στον αέρα καριέρες και καταξιώσεις για να ασχοληθεί σαν απλός δικηγόρος. Στην πραγματικότητα πνιγόταν από αυτά τα αξιώματα και ήθελε να είναι

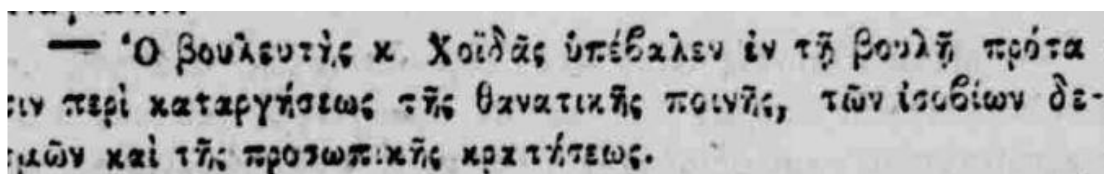
ελεύθερος να μάχεται και να υπερασπίζεται αυτό που μάλλον είχε ταχθεί από την μοίρα του να κάνει. Τις ιδέες του.

— Ὁ συμπολίτης ἡμῶν κ. Ῥόκκος Χοϊδᾶς παρῃτήθη πρό τινων ἡμερῶν τῆς θέσεως τοῦ ἀντεισαγγελέως τῶν ἐφετῶν, καὶ γενομένης δεκτῆς τῆς παραιτήσεώς του, διωρίσθη δικηγόρος καθ' ἅπασι τοῖς ἐν Ἀθήναις δικαστηρίοις.

Και έτσι έγινε. Ένα χρόνο μετά την απόσυρση του από εισαγγελέας θα προκαλέσει σε μονομαχία τον βουλευτή του Μεσολογγίου Στάικο γιατί εξύβρισε τον κόσμο που διαδήλωνε εναντίον της κυβέρνησης Βούλγαρη και θα ηττηθεί με μια σφαίρα στους πνεύμονες[3]. Έμεινε για μεγάλο διάστημα κλινήρης στο σπίτι του και βρέθηκε σε κίνδυνο η ζωή του αλλά τα κατάφερε και ανάρρωσε αλλά με σοβαρά προβλήματα που τον ακολούθησαν μέχρι το τέλος της ζωής του το οποίο τέλος προήρθε από αυτό το τραύμα κατά κύριο λόγο. Το διάστημα που ανάρρωνε σπίτι του πλήθος λαού συγκεντρωνόταν έξω από αυτό δηλώνοντας την συμπαράσταση τους. Από το τέλος του 1874 έως το 1877 δεν υπάρχουν σωζόμενα φύλλα εφημερίδων της Χαλκίδας και αποφάσισα να μη μεταφέρω από άλλες πηγές τίποτα μιας και δεν τις εμπιστεύομαι.

Στις 5 Ιουνίου του 1877 που ξαναβρίσκω τα ίχνη του στην εφημερίδα Εύριπος είναι βουλευτής πια και τι άλλο θα μπορούσε να κάνει ο ανατρεπτικός Ρόκκος Χοϊδάς σαν βουλευτής; Τη διαφορά φυσικά. Σε μια Ελλάδα, σε ένα καθεστώς που επιτρέπει τις θανατικές εκτελέσεις με λαιμητόμο και μάλιστα σε δημόσια θέα αυτός ζητάει να καταργηθούν, η θανατική ποινή, η ισόβια κάθειρξη και προσωπική κράτηση.

— Ὁ βουλευτὴς κ. Χοϊδᾶς ὑπέβαλεν ἐν τῇ βουλῇ πρότασιν περὶ καταργήσεως τῆς θανατικῆς ποινῆς, τῶν ἰσοβίων δεσμῶν καὶ τῆς προσωπικῆς κρατήσεως.

Υπάρχει πολύ υλικό για τις δραστηριότητες του σαν βουλευτής που όμως δεν θα σας κουράσω γιατί λίγο πολύ είναι γνωστά και προβλέψιμα. Διαμάχες, παραιτήσεις και ανέφικτες προτάσεις σαν την προηγούμενη συνθέτουν το σκηνικό της πολιτικής του καριέρας. Μόνο σε ένα θα

[3] Η πληροφορία αυτή για την μονομαχία προέρχεται από την βικιπαίδεια.

σταθώ το οποίο αφορά δημοσίευμα της εφημερίδας Εύριπος και έχει να κάνει με το πόσο τίμιος και καθαρός άνθρωπος ήταν ο Ρόκκος Χοϊδάς που ακόμα και σαν βουλευτής στηρίχτηκε στην αγάπη και εκτίμηση του λαού και όχι στα ρουσφέτια και τις ψεύτικες υποσχέσεις. Απολαύστε το

8/10/1883 και ο Ρόκκος κατεβαίνει σαν υποψήφιος βουλευτής Αττικής πια.

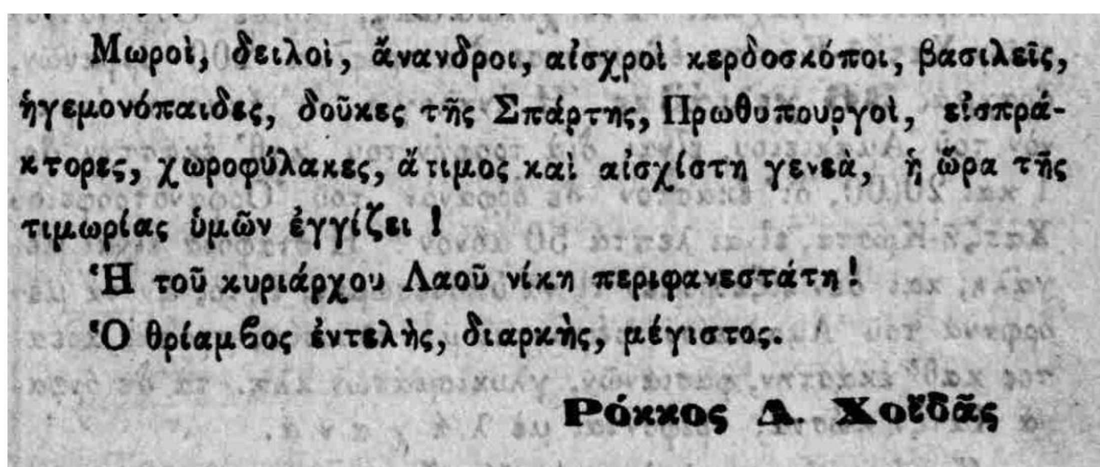
— Ὁ ΡΟΚΚΟΣ ΧΟΪΔΑΣ. — Μεταξὺ τῶν ἀνακηρυχθέντων ὑποψηφίων διὰ τὰς προσεχεῖς ἐκλογὰς ἐ τῇ ἐπαρχίᾳ Ἀττικῆς εἰς ἐκλογὴν ἑνὸς βουλευτοῦ συγκαταριθμεῖται καὶ ὁ φίλος καὶ συμπολίτης ἡμῶν, ὁ τοῖς πᾶσιν ἀγαπητὸς Ῥόκκος Χοϊδᾶς· ὁ χαρακτὴρ τοῦ Ῥόκκου, τὸ γενναῖον αὐτοῦ φρόνημα, ὁ ἄδολος πατριωτισμὸς, ἡ συναίσθησις τῆς τιμῆς καὶ τοῦ καθήκοντος, τὸ τοῖς πᾶσι προσηνὲς, ἡ εἰλικρίνεια, τὸ θάῤῥος περὶ τὴν ἔκφρασιν διανοημάτων καὶ αἰσθημάτων αὐτοῦ, ὁ ἄκρος αὐτοῦ σεβασμὸς πρὸς τὴν ἀλήθειαν καὶ τὴν ἐλευθερίαν ἐν γένει καθιστῶσι τὸν Ῥόκον παντοῦ καὶ πάντοτε λαοφιλῆ καὶ ἀγαπητόν. Οὐδεμία ἀμφιβολία, ὅτι ὁ Ῥόκος ἐν Ἀθήναις θὰ θριαμβεύσῃ, οὐδεμία ἀμφιβολία ὅτι ἡ πρωτεύουσα θὰ τὸ ἀνακηρύξῃ ἀντιπρόσωπόν της, διότι ἡ πρωτεύουσα ἐ

τὸν γνωρίζει καλῶς· δὲν ἠξεύρομεν μόνον, τί οἱ χωρικοὶ τῆς Ἀττικῆς θὰ κάμωσι, διότι δὲν ἠξεύρομεν ἄ ἦναι γνωστὸς τίς ὁ Ῥόκκος, διότι ὁ Ῥόκκος οὔχρήματα ἔχει νὰ διαθέσῃ δι' αὐτοὺς, οὔτε εἰς ψηφοθηρίαν ἐξευτελεστικὴν δύναται νὰ ἐκπέσῃ, περιτρέχων ἐδῶ καὶ ἐκεῖ καὶ ἐπαιτῶν ψήφους· ἐν τούτοις ἀρκεῖ νὰ ἐγνωρίσθη ὅπως δήποτε καὶ εἰς τοὺς χωρικοὺς, καὶ ἔχομεν πλήρη τὴν πεποίθησιν, ὅτι καὶ οἱ χωρικοὶ θὰ τῷ χορηγήσωσι τὴν ψῆφον των.

Στις 4 Σεπτεμβρίου του 1888 ο Ρόκκος σαν συντάκτης της σατυρικής εφημερίδας ΡΑΜΠΑΓΑΣ γράφει ένα άρθρο κόλαφο όχι μόνο εναντίον του βασιλιά και του διαδόχου που πολύ κακώς και προφανώς με δόλια κίνητρα διαδόθηκε αλλά και του πρωθυπουργού και των υπουργών και όλων όσων κατέχουν ένα αξίωμα που αντί να υπηρετούν τον λαό αυτοί τον καταπιέζουν, ξεχειλίζει το ποτήρι και επιτέλους κάνει το λάθος που

οι πολέμιοι του περίμεναν για να τον εξοντώσουν. Αυτό το λάθος θα το εκμεταλλευτούν με τον καλύτερο τρόπο αφού ο καθένας μπορούσε να κρίνει και να κατακρίνει πολιτικά πρόσωπα όχι όμως τον βασιλιά που ο νόμος ήταν ξεκάθαρος. Κάθε υβριστικό ή προσβλητικό σχόλιο για τον βασιλιά είχε αποτέλεσμα την σύλληψη και την προσαγωγή σε δίκη. Σε αυτό το λάθος φρόντισαν να γράψουν διαστρεβλωμένη την ιστορία του. Με αυτό το λάθος του ο Ρόκκος αντί να μείνει στην ιστορία σαν ένας πολέμιος της διαφθοράς των πολιτικών και υπερασπιστής μέχρις εσχάτων του λαού, έγινε έρμαιο των διεφθαρμένων πολιτικών που πολύ έξυπνα έγραψαν όπως ήθελαν την ιστορία του. Σας καταθέτω το τέλος αυτού του άρθρου που ποτέ μέχρι σήμερα δεν είδα πουθενά δημοσιευμένο καθώς και τα στοιχεία της εφημερίδας για όποιον θέλει να το διαβάσει ολόκληρο.

Ραμπαγάς 4/9/1888 αρ φ 79 σελ 12 ψηφιακή βιβλ. της βουλής.

Μωροί, δειλοί, άνανδροι, αίσχροί κερδοσκόποι, βασιλεῖς, ἡγεμονόπαιδες, δοῦκες τῆς Σπάρτης, Πρωθυπουργοί, είσπράκτορες, χωροφύλακες, ἄτιμος καὶ αἰσχίστη γενεά, ἡ ὥρα τῆς τιμωρίας ὑμῶν ἐγγίζει!

Ἡ τοῦ κυριάρχου Λαοῦ νίκη περιφανεστάτη!

Ὁ θρίαμβος ἐντελής, διαρκής, μέγιστος.

Ρόκκος Δ. Χοϊδᾶς

Στις 24/1/1889 έγινε η δίκη του Ρόκκου Χοϊδά και Κλεάνθη Τριανταφύλλου συντακτών του Ραμπαγά όπου ο μέν Ρόκκος καταδικάστηκε με 3 χρόνια φυλάκιση ενώ ο Κλεάνθης Τριαντάφυλλος με 6 μήνες. Στις 27 Μαίου του 1889 μόλις αποφυλακίστηκε ο Τριαντάφυλλος αυτοκτόνησε. Στις 13 Οκτωβρίου του ιδίου έτους ο Ρόκκος μεταφέρεται στις φυλακές Χαλκίδας και είναι εντυπωσιακό ότι η φιλοβασιλική εφημερίδα της Χαλκίδας Εύριπος εξακολουθεί να τον αποκαλεί “ο φίλος μας.”

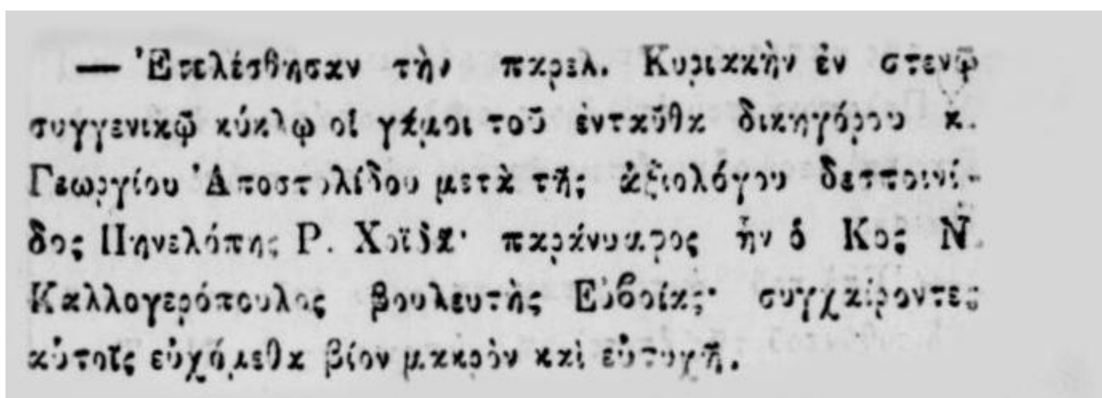
— Ἀπὸ τὰς ἀρχὰς τῆς ἑβδομάδος ταύτης μετηνέχθη εἰς τὰς ἐνταῦθα φυλακὰς ὁ διὰ συγγενικῶν δεσμῶν μετὰ τῆς πόλεώς μας συνδεόμενος γνωστὸς τοῖς πᾶσι καὶ ἡμέτερος φίλος κ. Ρόκος Χοϊδᾶς πρὸς ἔκτισιν τῆς ὑπὸ τοῦ Κακουργιοδικείου Ἀμφίσσης ἐπιβληθείσης αὐτῷ ποινῆς φυλακίσεως κατηγορηθεὶς ἐπὶ πολιτ. ἐγκλήματος.

Στις 9 Δεκεμβρίου του 1889 ένα άρθρο της ίδιας πάντα εφημερίδας είναι άξιο ιδιαίτερης μελέτης. Η κόρη του Ρόκκου, η Πηνελόπη αρραβωνιάζεται με τον δικηγόρο της Χαλκίδας Γιώργο Αποστολίδη. Ο συντάκτης της εφημερίδας αφού πλέκει το εγκώμιο του γαμπρού και της νύφης στη συνέχεια αναφέρεται στον «παρ ημίν ήδη διατρίβοντως» Ρόκκο Χοϊδά. Αυτό σημαίνει ότι ο Χοϊδάς ζει στην Χαλκίδα και δε νομίζω να το διατύπωνε έτσι αν ήθελε να πει ότι βρίσκεται στις φυλακές της Χαλκίδας.

— Μετὰ χαρᾶς ἀναγγέλλομεν τοὺς σήμερον τελεσθέντας ἀρραβῶνας τοῦ νεαροῦ καὶ ἀξιολόγου δικηγόρου κ. Γεωργίου Ν. Ἀποστολίδου μετὰ τῆς σεμνῆς καὶ ἐπιμεμελημένης, ἀληθῶς Ἑλληνοπρεποῦς, ἀνατροφῆς τυχούσης δεσποινίδος Πηνελόπης θυγατρὸς τοῦ παρ' ἡμῖν ἤδη διατρίβοντος δημοφιλοῦς ἀνδρὸς κ. Ρόκκου Χοϊδᾶ. Ὁ «Εὔριπος» εὔχεται ἀπὸ μέσης καρδίας τῷ ἡρμοσμένῳ ζεύγει, γόνους ἀγαπητῶν οἰκογενειῶν, τὰ βέλτιστα καὶ ταχεῖαν τὴν στέψιν

Μετά από 5 μήνες σχεδόν γίνεται ο γάμος της Πηνελόπης και του Γιώργου και εδώ δεν γίνεται καμία αναφορά για τον Ρόκκο. Κουμπάρος των παιδιών είναι ο βουλευτής Ευβοίας και μετέπειτα υπουργός και Πρωθυπουργός της Ελλάδας Νίκος Καλογερόπουλος.

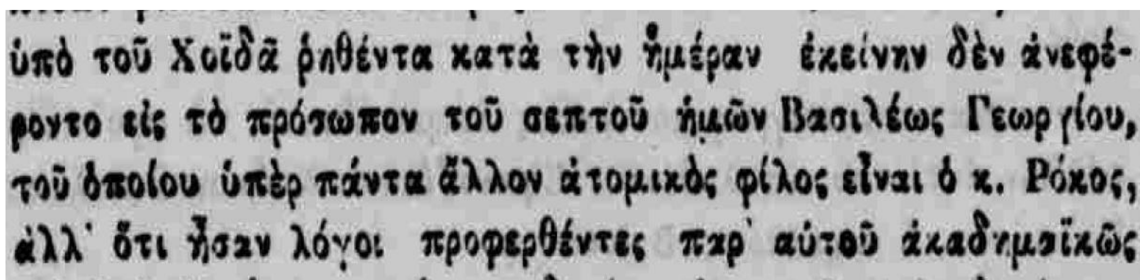
7 Απριλίου 1890.

— Ἐτελέσθησαν τὴν παρελ. Κυριακὴν ἐν στενῷ συγγενικῷ κύκλῳ οἱ γάμοι τοῦ ἐνταῦθα δικηγόρου κ. Γεωργίου Ἀποστολίδου μετὰ τῆς ἀξιολόγου δεσποινίδος Πηνελόπης Ρ. Χοϊδα· παράνυμφος ἦν ὁ Κος Ν. Καλλογερόπουλος βουλευτὴς Εὐβοίας· συγχαίροντες αὐτοῖς εὐχόμεθα βίον μακρὸν καὶ εὐτυχῆ.

Ο Ρόκκος Χοϊδάς υπήρξε από τους πιο δημοφιλείς πολιτικούς της χώρας και πέρα από την μένουσα αντιπαλότητα του προς τους πολιτικούς και βασιλιάδες είχε κάνει εκτός από εχθρούς και πολλούς φίλους. Ήταν φίλος ακόμα και με τον ίδιο τον βασιλιά, κάτι που καταμαρτυρεί και η ίδια η εφημερίδα Εύριπος σε μια προσπάθεια της να δικαιολογήσει την παραίτηση του από βουλευτή το 1877 και να κατακρίνει την αποδοχή της παραίτησης από την κυβέρνηση.

26 Νοεμβρίου 1877.

ὑπὸ τοῦ Χοϊδᾶ ῥηθέντα κατὰ τὴν ἡμέραν ἐκείνην δὲν ἀνεφέροντο εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ σεπτοῦ ἡμῶν Βασιλέως Γεωργίου, τοῦ ὁποίου ὑπὲρ πάντα ἄλλον ἀτομικὸς φίλος εἶναι ὁ κ. Ρόκος, ἀλλ᾽ ὅτι ἦσαν λόγοι προφερθέντες παρ᾽ αὐτοῦ ἀκαδημαϊκῶς

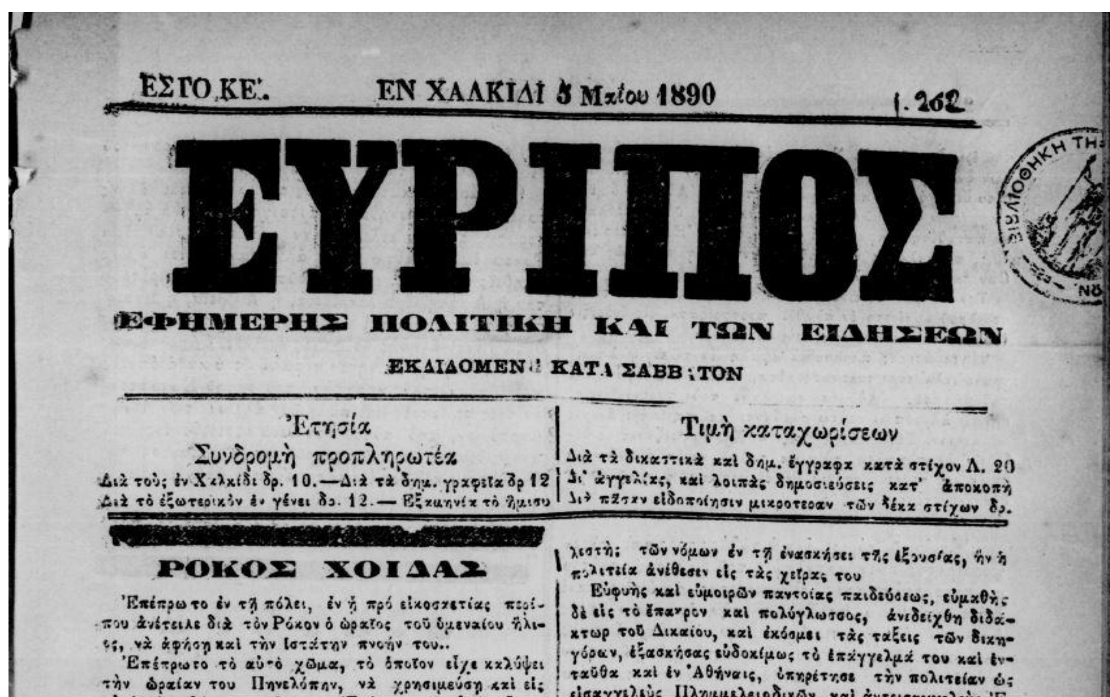
Σύμφωνα με όσα είχα διαβάσει από διάφορες πηγές μέχρι τώρα δόθηκε χάρη στον Ρόκκο την οποία αρνήθηκε. Αν πράγματι έγινε έτσι που δεν μου φαίνεται καθόλου περίεργο τότε σίγουρα διακριτικά υπήρξε συνεννόηση μεταξύ κυβέρνησης και βασιλιά για αποφυλάκιση του Ρόκκου ο οποίος λόγω του τραύματος του στον πνεύμονα και τις κακουχίες της φυλακής μέτραγε λίγες μέρες ζωής. Επίσης δεν είναι τυχαίο ότι ένα μόλις μήνα μετά τον γάμο της κόρης του πέθανε. Ήταν ελεύθερος ο Ρόκκος και στους αρραβώνες και στον γάμο της κόρης του και πέθανε ελεύθερος όπως αξίζει σε έναν άνδρα με το ανάστημα του Ρόκκου Χοϊδά, στο σπίτι του δίπλα στους φίλους του και στο παιδί του.

Είναι μεγάλη η τιμή για μένα να φέρνω στο φώς άγνωστες μέχρι σήμερα πτυχές της ζωής αυτού του ανθρώπου και ακόμα μεγαλύτερη να αποκαθιστώ την αλήθεια με αδιαμφισβήτητες αποδείξεις για την πραγματική μάχη που έδωσε στην ζωή καθώς και για τις τελευταίες στιγμές της ζωής του που εδώ και 129 χρόνια τα μέχρι σήμερα δημοσιεύματα τον ήθελαν να τις περνάει στην φυλακή ή να αυτοκτονεί.

Η εφημερίδα Εύριπος προς τιμήν της ανακοίνωσε με πρωτοσέλιδο τον θάνατο του Ρόκκου στις 5 Μαίου του 1890 και δημοσίευσε τον επικήδειο λόγο του φίλου του δικηγόρου και συντάκτη στην Εύριπος Χρήστου Τραπεζούντιου. Ο Ρόκκος τάφηκε στο παλαιό σήμερα κοιμητήριο του Αγιάννη στα ίδια χώματα που σκέπασαν τον έρωτα της ζωής του, την Πηνελόπη του.

Εφημερίς Εύριπος 5 Μαίου 1890

Πρωτοσέλιδο.

ΕΣΤΟ ΚΕ'. ΕΝ ΧΑΛΚΙΔΙ 5 Μαΐου 1890 |. 262

ΕΥΡΙΠΟΣ

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΤΩΝ ΕΙΔΗΣΕΩΝ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΗ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

Ἐτησία
Συνδρομὴ προπληρωτέα
Διὰ τοὺς ἐν Χαλκίδι δρ. 10.—Διὰ τὰ δημ. γραφεῖα δρ 12
Διὰ τὸ ἐξωτερικὸν ἐν γένει δρ. 12.— Ἑξαμηνία τὸ ἥμισυ

Τιμὴ καταχωρίσεων
Διὰ τὰ δικαστικὰ καὶ δημ. ἔγγραφα κατὰ στίχον Λ. 20
Δι' ἀγγελίας, καὶ λοιπὰς δημοσιεύσεις κατ' ἀποκοπὴ
Διὰ πᾶσαν εἰδοποίησιν μικροτεραν τῶν δέκα στίχων δρ.

ΡΟΚΟΣ ΧΟΙΔΑΣ

Ἐπέπρωτο ἐν τῇ πόλει, ἐν ᾗ πρὸ εἰκοσαετίας περί-που ἀνέτειλε διὰ τὸν Ρόκον ὁ ὡραῖος τοῦ ὑμεναίου ἥλι-ος, νὰ ἀφήσῃ καὶ τὴν ἐσχάτην πνοήν του..

Ἐπέπρωτο τὸ αὐτὸ χῶμα, τὸ ὁποῖον εἶχε καλύψει τὴν ὡραίαν του Πηνελόπην, νὰ χρησιμεύσῃ καὶ εἰς

...λεστής τῶν νόμων ἐν τῇ ἐνασκήσει τῆς ἐξουσίας, ἣν ἡ πολιτεία ἀνέθεσεν εἰς τὰς χεῖρας του

Εὐφυὴς καὶ εὐμοιρῶν παντοίας παιδεύσεως, εὐμαθὴς δὲ εἰς τὸ ἔπακρον καὶ πολύγλωσσος, ἀνεδείχθη διδά-κτωρ τοῦ Δικαίου, καὶ ἐκόσμει τὰς τάξεις τῶν δικη-γόρων, ἐξασκήσας εὐδοκίμως τὸ ἐπάγγελμά του καὶ ἐν-ταῦθα καὶ ἐν Ἀθήναις, ὑπηρέτησε τὴν πολιτείαν ὡς εἰσαγγελεὺς Πλημμελειοδικῶν...

Και η επαλήθευση των ισχυρισμών μου από τη συνέχεια της ίδιας σελίδας.

Ἡ ἄδολος καρδία του ὑπερεκχειλίσασα, ἴσως ἐξ ὑπερβολικοῦ πρὸς τὴν πατρίδα αἰσθήματος, προσέκρουσε τελευταῖον εἰς τοὺς νόμους τῆς πολιτείας. Οἱ νόμοι ἐλειτούργησαν. Ἡ Δικαιοσύνη ἐξεπλήρωσε τὸ καθῆκον της, ἡ ἐπιείκεια τῆς Κυβερνήσεως καὶ τῶν ὀργάνων αὐτῆς ἀφῆκεν αὐτὸν εἰς τὴν οἰκίαν του ἐνταῦθα, ἐλεύθερον, ἐν πλήρει πρὸς τοὺς φίλους αὐτοῦ ἐπικοινωνία, τελέσαντα πρὸ ὀλίγου ἐν αὐτῇ τοὺς γάμους τῆς ἀγαπητῆς κόρης του, νοσηλευθέντα ἐπὶ πολὺ, καὶ τέλος τὸν μοιραῖον φόρον πληρώσαντα.

Ἡ ἀπαισία σφαῖρα, ἣν εἶχε λάβει εἰς ἀγῶνα τιμῆς καὶ ἐπὶ πολλὰ ἔτη ἐκράτει εἰς τὰ σπλάγχνα του, εἶχεν ἐρεθίσει τοὺς πνεύμονάς του, γεννήσασα νόσον ἐπικίνδυνον, ἥτις ὑπεχώρησε προσκαίρως εἰς τὰς φροντίδας τῆς ἐπιστήμης, διὰ νὰ ἐπέλθῃ ἐντονωτέρα καὶ ἐπιφέρῃ τὴν μοιραίαν καταστροφήν.

Ὁ Ρόκος ἦτο ἀληθῶς μία μεγάλη καρδία.

Μου προξενεί μεγάλη εντύπωση ότι η βασική πηγή των ερευνητών για τον θάνατο του Ρόκκου Χοϊδά υπήρξε δημοσίευμα της σε σχέση με την Εύριπος άσημης, λόγω του ότι μόλις είχε δημοσιεύσει το 5ο της φύλλο (6/5/1890 αρ φ 5) εφημερίδας των Πατρών Φανός ενώ η Εύριπος υπήρχε από το 1865 και ήταν η παλαιότερη και εγκυρότερη επαρχιακή εφημερίδα που τουλάχιστον στην Αθήνα ήταν πασίγνωστη. Δείτε και το δημοσίευμα της Φανός με την λάθος πληροφορία που μέχρι σήμερα χρησιμοποιείται για τον θάνατο του Ρόκκου.

κυνηγητῶν,

— **Ὁ Ῥόκος Χοϊδᾶς** ἀπέθανεν εἰς τὰς φυλακὰς Χαλκίδος ἐν μέσῳ τῶν δολοφόνων καὶ τῶν βιαστῶν. Ἀπέθανεν ὡς μάρτυς. Λαμπρὸν τέλος βίου ἁγνοῦ. Ἀνὴρ τίμιος, ἀφιλοκερδής, ἀθυρόστομος ἐν ὀνόματι τῆς ἀληθείας, εὐθαρσὴς καὶ παράτολμος ἐν ὀνόματι τῆς Δημοκρατικῆς Ἰδέας, τοιαύτης ἔδει νὰ ἀξιωθῇ τελευτῆς. Ὁ τάφος του ἀνοίγει βαθὺ χάσμα μεταξὺ τῶν δημίων του καὶ τῶν τιμίων

Σύμφωνα με την ιστοσελίδα της μεγάλης στοάς της Ελλάδας ο Ρόκκος ήταν μέλος της Πυθαγόρειας στοάς, της ίδιας στοάς δηλαδή που μέλη της υπήρξαν οι αγαπημένοι του φίλοι, Θεόδωρος Φλογαΐτης, Γεώργιος Φιλάρετος και Νίκος Καλογερόπουλος (πρωθυπουργός της Ελλάδας) για τους οποίους ήδη έχω έτοιμη τη βιογραφία τους που έχει σχέση με την Χαλκίδα και αποτελούν συνέχεια των δημοσιευμάτων μου με τίτλο «Μεγάλοι άγνωστοι Χαλκιδαίοι».

ΤΕΛΟΣ.

Ευχαριστώ τον Θεό που μου δίνει τη δύναμη να ασχολούμαι με πάθος στην έρευνα για τη ζωή ανθρώπων που αν μη τι άλλο πρόσφεραν τα μέγιστα στην όποια εξέλιξη της πατρίδας μας. Τον ευχαριστώ για τη φώτιση που μου δίνει να φέρνω στο φώς τη ζωή μεγάλων ανδρών που έζησαν και μεγαλούργησαν στην πόλη μου την Χαλκίδα και η ανεκτίμητη προσφορά τους που θα μας έκανε περήφανους αν την μνημονεύαμε ή συνεχίζαμε, αυτή έχει απαξιωθεί και ακόμα χειρότερα έχει θαφτεί μαζί τους στο ***Ιερό παλαιό κοιμητήριο του Αγιάννη.***

Ευχαριστώ τον αδερφό μου τον ***Τάκη*** *που είναι συνέχεια δίπλα μου και με πιέζει να συνεχίσω σαν χρυσοθήρας να σκάβω και να βρίσκω ονόματα που ενώ η ιστορία έγραψε με χρυσό μελάνι, μικροί και ασήμαντοι άνθρωποι τα έθαψαν για να εξυπηρετήσουν τους ποταπούς σκοπούς τους.*

Ευχαριστώ από καρδιάς όλους εσάς που κάνατε τον κόπο να διαβάσετε το αποτέλεσμα της έρευνας μου γι αυτόν τον σπουδαίο άντρα.

Vkuzunis.

12 Οκτωβρίου 2019.

*Στην κατάληξη των Ενετικών τειχών της Χαλκίδας φαίνεται ο πιο ισχυρός προμαχώνας τους. Ο προμαχώνας των Ειρκτών που σύμφωνα με την ιστορία από αυτόν ξεκίνησε η άλωση της πόλης από τους Τούρκους το 1470. Αυτός ο προμαχώνας ήταν οι φυλακές της Χαλκίδας και σε αυτόν φυλακίστηκε ο Ρόκκος. Σήμερα εκεί βρίσκεται η Σχολή Πεζικού της Χαλκίδας. (*Liza's Photographic Archive of Greece*)*

Πηγές.

Ψηφιακή βιβλιοθήκη της βουλής.

Εφημερίδα Εύριπος. (Χαλκίδα)

Εφημερίδα Ευβοϊκός Κήρυξ. (Χαλκίδα)

Εφημερίδα περιοδικό Ραμπαγάς. (Αθήνα)

Εφημερίδα Φανός. (Πάτρα)

Μεγάλη Στοά της Ελλάδας.

Βικιπαίδεια.

Κοσμόπολις -Ποικίλη Στοά